

NAPREJ

Glasilo jugoslovanske socialno demokratične stranke.

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak dan popoldne.

Uredništvo in upravnništvo v Ljubljani, Franciškanska ulica šte. 6, I. nadst. Učiteljska tiskarna.

Naročnina: po pošti s dostavljanjem na dom za celo leto K 42.—, za pol leta K 21.—, za četrt leta K 10.50, za mesec K 3.50. Za Nemčijo celo leto K 46, za ostalo tujino in Ameriko K 54.

Iscerati: knjižopna peti vrstica 30 v; pogojen prostor K 1.—; razglasi in poslani vrstica po 60 v; večkratne objave po dogovoru primeren popust.

Reklamacije za list se poštno prosijo.

Posamezna številka 20 vinarjev.

Belgrajska vlada sestavljena.

Belgrad, 20. dec. (Lj. k. u.) Regent Aleksander je včeraj zvečer sestavo novega kabineta poveril podnačelniku staroradikalne stranke Stojanu Protiću, Pogajanja med strankami so se vršila danes ves dan in so dovedla do popolnega sporazuma. Rekonstruirani kabinet je sestavljen tako-le: predsedstvo: Stojan Protić; njegovo namestništvo: dr. Anton Korošec; zunanje stvari: dr. Ante Trumbić; vojna: general Mihajlo Rašić, notranje stvari: Svetozar Pribičević, prosveta: Ljuba Davidović; finance: dr. Momčilo Ninčić; pravosodje: dr. Marko Trifković; verstvo: dr. Tugomir Alaupović; železnice: ing. Vulović; poljedelstvo: dr. Živko Petričić; prehrana in obnova: Miloje Jovanović; javna dela: Miloš Kapetanović; gozdarstvo in rudarstvo: dr. Mehmed Spaho; socialna politika: Vitomir Korać; pošta in brzojav: dr. Edo Lukinić, priprava za konstituantno: dr. Albert Kramer; — minister za trgovino, obrt in industrijo nocoj še ni designiran. Resort je pridržan srbski narodni stranki, ki imenuje svojega kandidata jutri dopoldne.

Istovčasno z ministrstvi je bila imenovana tudi delegacija za mirovno konferenco. Sestavljena je tako-le: predsednik Nikola Pašić; člani: dr. Ante Trumbić, dr. Ivan Žolger in drugi, kolikor jih bodo priznale velesile.

Hrvatski ban dobi čin ministra.

Novi ministri bodo zapriženi jutri dopoldne na dvoru. Prisego bodo položili v roke prestolonaslednika Aleksandra.

Izpraznite kasarne!

Kakor gladnemu kruha nam je treba demobilizacije — bistro, brez obotavljanja in zavlačevanja! Vsaka ura, ki jo zamudimo, povečava ten podaljšuje gorje, ki nas je vanj pahnila vojna. — Kakor Janez Krstnik v puščavi smo živeli več kot štiri leta ob zeliščih in sladkih koreninah; način našega življenja je upadel globoko pod mero zgodovinskega človeka. Najširše plasti našega naroda — gorj do tenke plasti kapitalistične in veleagrarne gospode in do nekaj debelejšje plasti bojnih spekulantov — so izstradane do onemoglosti: mladina mrka in slabokrvna, odrasli rod upehan in izmozgan. Štiri leta vojne razdiranja in uničevanja so kakor rja do jedra razjedla in razgrizla vse temelje našega gospodarskega življenja. Naša kmetija z izpraznjenimi ali opustošenimi hlevi, ki naj bi plodili zemljo in oživljali nje obdelovanje, je zapadla popolni desorganizaciji; v skrinji skrbno zaklenjeni bankovci so kakor pena: mamilo so in ne zdravilo. Našo skromno industrijo, v kolikor ni bogatela od vojnih dobičkov, je popadla sušica: pomanjkanje sirovin, nestanovitnost in negotovost tržnih cen onemogočujejo vsako trezno kalkulacijo in ubijajo podjetnost.

Misel, da s koncem vojne preneha tudi naše trpljenje in stradanje, da se vrne nrevno, ampak znošno življenje predvojnih časov, izvira iz bolehnega optimizma. Na tisoče naših ljudi — najkrepkejših, najbolj zdravih in za delo najposobnejših! — je ostalo v jarkih in se ne vrnejo več v tvornice, delavnice in na polja, na tisoče se jih vrne v hiraluice in bodo v težko breme sedanjemu in bodočemu pokolenju. Ogromno vojne obveze nam bodo krivile hrbet in pile srčno kri — in še jih bomo zapustili — težko dedščino — tistim, ki pridejo za nami; prešibak je en rod, da bi jih zmagal. Preden ne iztrebimo nasledkov vojnega prokletstva, preden ne dopolnimo ogromnega dela človeškega in stvarnega obnavljanja, ne čakamo tistega novega življenja, ki smo ga pred vojno preklinjali.

Naša glavna skrb mora biti, da čim prej spravimo življenje v naše gospodarstvo, da obnovimo proizvodni proces v kmetiji, v tovarni in vsepovsod. Eden prvih predpogojev je hitra demobilizacija — mobilizacija ljudi za mirovno delo. Če stopiš na ljubljansko ulico, te zbode v oči nepregledna množica uniformiranih ljudi, pohajkujočih brez posla, lehkomišelnih upravljajočih čas in denar; če stopiš v vojaško pisarno — gneča ljudi pri

delu, ki bi ga lahko opravičevala dva, trije. Samo v Ljubljani je okolo 8000 ljudi pod orožjem, odtegnjenih gospodarskemu delu; če računamo za popolno oskrbo posameznika povprek le 20 kron na dan, se pokaže dnevni izdatek 160.000 kron. Stošestdesetisoč kron nas stane dnevno samo vzdrževanje ljubljanskega vojaštva, mrtvega za produktivno delo.

Nerazumljivo nam je, zakaj se naša vlada pri demobilizaciji tako počasi obrača, zakaj z neverjetno lehkomišelnostjo pušča v breždelju cele brigade ljudi, ko je potreba po delu na vseh straneh vnebovpijoča. Namesto da bi z vso energijo in urnostjo vračala ljudi mirovnemu delu, jih kliče se nanovo pod orožje in jih trga iz produkcijskega procesa.

Zakaj?

Odgovarajo nam: Zaradi zavarovanja naših severnih in zapadnih mej!

To frazo, ki ne postane nič manj votla, če jo brezmišelnost ponavlja dan za dnem sto duševnih lenuhov, je treba zavreči med staro železje in enkrat za vselej opustiti naše politično umstvanje lažljivih premis, ki nas zapeljujejo v najusodnejše zmote.

Poglejmo enkrat na sever! Če prav presojamo duševno razpoloženje naših severnih mejašev, se ne moremo ubraniti misli, da bi resen pomenek z antanto, ki je danes dejanski gospodar vojaškega in političnega položaja v srednji Evropi, in prav tako resen pomenek z odgovornimi krogi Nemške Avstrije napravila mahoma red v severnih pokrajinah in nas spravila v faktično posest ozemlja, ki nam po našem narodnem pravu pripada. Pot, po kateri hodi naša narodna vlada, se nam zdi popolnoma zgrošena, ker po nepotrebnem razpihava že itak razpaljene strasti in ker po nepotrebnem terja žrtve, ne da bi donášala uspehov. Če se spušča kak general — vojne zlave željan — v aventure, ga treba prijeti za uzdo. Ali narod ne more in ne sme služiti osebnim ambicijam teh vojskovodij in je vojne — tudi operetne — do grla sit.

Resnejša je naša zadeva z Italijo in zato so apostoli, ki razširjajo misel, da se dá jadranski spor odločiti zgolj z orožjem, mnogo opasnejši. Treba je, da trezno pretehtamo, kako stoje naše stvari na zapadni meji.

Italijanska vojska je na podlagi premirja z vrhovnim armadnim vodstvom razpadle monarhije zasedla vse Primorje, del kranjske dežele, reško ozemlje in velik kos Dalmacije. Ujedinjenje vseh Slovencev, Hrvatov in Srbov v enotno državo italijansko armadno vodstvo ni priznalo in ni umaknilo svojih čet z zasedenega jugoslovanskega ozemlja. Postopanje in izjave okupacijskih oblasti ter glasovi odločujočega italijanskega javnega mnenja kažejo nasprotno, da Italija okupacije jugoslovanskega ozemlja ne smatra začasno odredbo vojaško-političnega značaja, temveč za definitivno aneksijo.

V vseh vrstah našega naroda brez razločka političnih strank živi odločna in neomajna volja, da se združi vse od Jugoslovancev naseljeno ozemlje v novoustanovljeno državo SHS, volja, manifestirana tako svobodno in tako določno, da je o nje istinitosti in globokosti izključen tudi najrahljši dvom.

Iz teh diametralno si nasprotujočih sklepov dveh državno organiziranih narodov (Jugoslovancev in Italijancev) napravlja brezmišelnih vojni apostol nagel zaključek: Vojna! Vojna!

Poglejmo, kako je s trditvijo o neizogibnosti vojne z Italijo. Italijanska vlada naslanja svoje sovražno postopanje do Jugoslovancev na londonsko pogodbo iz leta 1915., ki sta jo podpisali tudi francoska in angleška vlada, ki pa ji nista pritrdili niti Srbija niti severno-amerikanska Unija. Mj opiramo svoje zahteve na načelo narodne samoodločbe, na načelo, ki ga je predsednik Wilson razglasil za konkretni vojni cilj Zedinjenih držav in ki so ga antantne države po svojih odgovornih državnih prevzele. S tem pa je bila londonska pogodba sicer ne izrecno razveljavljena, pač pa preluknjana in v Londonu Italiji priznane pravice ozemlja nekdanje avstro-ogrske monarhije imajo danes le še toliko veljave, kolikor se skladajo s samoodločbo na njem naseljenega prebivalstva. Če antanta, torej francoska in angleška vlada ostaneta dosledno v skladu s svojimi izjavami in če ostane predsednik Wilson zvest svoji besedi, da narod ne smejo biti več predmet barantanja poedinih vlad, Italija ne bo mogla kljubovati vsemu svetu in rešitev jadranskega konflikta se bo izvršila gladko in nekrvavo;

namesto Jugoslovanske vojske, ki bi jo moral jugoslovanski Gambetta šele iz tal izteptati, bodo dokončali veliko delo našega narodnega ujedinjenja — ne s puško, ampak z glasovnicami v rokah — stanovalci sedaj od Italijancev zasedenega ozemlja.

Če ostanejo vlade v Parizu, v Londonu in Washingtonu svojim načelom zveste? In če ne ostanejo? Kaj potem? Ne moremo si misliti, da bi predstavniki zapadnih demokracij meni nič tebi nič zatajili svoja načela in vrgli vsemu civiliziranemu svetu slovesno dane obljube kot kos razbeljenega železa od sebe. Upira se nam misel, da bi predstavniki zapadnih demokracij le en dan še mogli ostati na svojih odločilnih mestih, če se izkaže, da so s svojimi bojnimi cilji ne toliko nas kot svoje narode varali, če se razkrinkajo kot imperialistična družba, ki si bo po srečnem zaključku krvavega posla zločino med seboj razdelila plen, kar ga dosežejo roke.

In če bi se zgodil ta neverjetni, da ne rečemo nemogoči slučaj, da se izkažejo Wilson in državni antante kot preoblečeni politični tolovaji, ki gredo za ropom celih narodov, potem — potem je vojna neizogibna! Blazna misel! Ali naj se Jugoslavija upre celemu svetu vstevši Nemce na severu, Madžare na vzhodu, Bulgare na jugu — Jugoslavija s svojim decimiranim, izstradanim in raztrganim ljudstvom, s svojimi porušeni domovi in železnicami, s svojimi zanemarjenimi, izčrpanimi in opustošenimi polji, s svojimi pogašenimi plavži in izumrlimi tovarnami. Na nevtralnem švicarskem trgu velja avstro-ogrska krona — edini denar, ki kroži na jugoslovanskem ozemlju, vstevši Srbijo in Črno goro v prometu — 30 cent. S 70 in večodstotnim ažem se ne dobivajo vojne in tudi začenjajo ne! Znamenje je to, da premišljajmo — ne na novo vojno! — na čim bistrejše obnovenje razdejanih vrednot, da dahne novo življenje preko tega pokopališča.

Zato zahtevamo demobilizacijo brez odlašanja!

Politični pregled.

— Italijani hočejo obdržati prejšnjo avstrijsko mornarico, ker se boje Jugoslavije. Bern, 19. dec. (Lj. k. u.) Listi poročajo z italijanske meje: Po izjavi italijanskega mornariškega ministra Del Buona je vsa bivša avstroogrska vojna in trgovinska mornarica deloma v italijanskih, deloma v rokah alirancev. Brodovje je internirano v Pulju. V Benetke ga zato niso prepeljali, ker so ladje pred prevzetjem snele avstroogrske zastave. — Jugoslovansko Reko smatra Del Buono za težko vojaško nevarnost za Italijo in za trgovinsko nevarnost italijanskemu Trstu. Zahteva po varnosti na Adriji ne izvira iz imperijalizma; kajti tu gre za varnost in mir Italije v bodočnosti. Z močnimi utrdbami, ki so se tekom vojne zgradile v Brindisiju in Valoni, je popolnoma zjamčena kontrola nad Otrantskim prelivom. S posredovanjem mornariškega ministrstva je Italija zopet kupila petrolejske vrelce v Albaniji, ki so bili v rokah francoske družbe.

— Na Tirolskem Italijani ne rekvirirajo. Inomost, 20. dec. (Lj. k. u.) Po tukajšnjih listih poročajo potniki iz Južne Tirolske, da se je dne 10. t. m. opustila zasedba Silliana. Listi poudarjajo, da niso čete ničesar rekvirirale.

— Angleška torpedovka v Šibeniku. Šibenik, 20. dec. (Lj. k. u.) Iz Šibenika poročajo preko Splita: Včeraj dopoldne je dospela v luko angleška torpedovka št. 72. Odposlanstvo Narodnega vječa ji je šlo naproti in pozdravilo poveljnika. Izročilo mu je spomenico o nastitvih italijanskih okupacijskih oblasti. Poveljnik je pritožbe pozorno poslušal in obljubil, da jih sporoči svojemu admiralu na Reki. Obenem je izjavil, da ostane v Šibeniku dva dni, da natančno spozna razmere v Šibeniku in okolici, okupirani po Italijanih. Zvečer se je udeležil poveljnik z angleškimi častniki domače zabave v prostorih šibeniškega Sokola. Ta pozornost Angležev je zbudila med hrvaškim prebivalstvom veliko navdušenje. Angleškimi častnikom so priredili v sokolski dvorani prisrčne ovacije. Ob njihovem odhodu so igrali angleško himno. — Dalje poročajo iz Šibenika preko Splita: Snoči so se izprehajali po mestu 3 angleški mornarji, okrašeni z jugoslovanskimi kokardami. Na

ulici pa so jih obkolili italijanski karabinjeri in zahtevali, da morajo kokarde odstraniti. Angleži so se branili in prišlo je skoro do dejanskega spopada. V zadnjem hipu pa je pristopil italijanski častnik in preprečil spopad. Angležki mornarji so odšli s klici: »Živela Jugoslavija!« Prebivalstvo jih je iskreno zahvalilo za njih simpatije. — Iz Splita poročajo: Italijanski poveljnik v okupirani Dalmaciji podadmiral Millo je izdal naredbo, da morajo pripluti vsi bivši avstro-ogrski trgovski parniki, ki jih je rekvirirala italijanska vlada, čimprej v Šibenik in si preskrbeti italijanske propustnice, sicer bodo zaplenjeni. — Iz Zadra poročajo preko Splita: Italijani sežigajo na tukajšnji pošti vse zagrebške in splitske novine. Italijanski poveljnik podadmiral Millo je izdal naredbo, ki odpravlja obveznost francoščine v dalmatinskih srednjih šolah ter jo je uvedel samo kot prost predmet.

— **Koroška deželna skupščina proti Slovincem.** Celovec, 20. dec. (Lj. k. u. Dunajski kor. urad poroča: V včerajšnji seji deželne skupščine so stavili poslanci Brugger, dr. Angerer in tovariši (nemški demokrati) vprašanje na deželne upravitelje, v katerem izvajajo, da se odvetnik dr. Janko Brejc že par mesecev ne nahaja več v Celovcu, sedežu njegove pisarne in da biva izza začetka meseca novembra kot minister za notranje zadeve jugoslovanske države v Ljubljani. Smatrati ga je treba torej brezdvomno za inozemca. Vzlic temu pa je še vedno vpisan v seznam koroških odvetnikov, ima odprto svojo pisarno in prevzema zastopstva. To razmerje ni več v skladu z obstoječimi zakoni, ki predpisujejo, da mora vsak odvetnik v kraju, kjer ima pisarno, imeti tudi svoje stalno bivališče. Ravno tako je tudi s slovenskim odvetnikom dr. Müllerjem, ki mu je bila kot zastopniku jugoslovanske države v Celovcu dovoljena pravica eksteritorialnosti in ki ga je tudi smatrati za inozemca. To stališče in s tem spojene pravice niso v skladu z izvrševanjem odvetniške prakse v Nemški Avstriji, ker ga n. pr. nobeno sodišče ne more klicati na odgovor. Predlagalci vprašajo deželnega upravitelja, ali hoče pozvati koroško odvetniško zbornico, naj nemudoma izreče svoje mnenje, ker so sedanje razmere nevzdržne. — Po daljši debati o preskrbljenju Koroške z moko in kruhom in o nujni potrebi uvažanja moke iz inozemstva in potem, ko je skupščina sprejela toževalne sklepe, je sporočil deželni upravitelj dr. Artur Lemisch zbornici ob velikem razburjenju uradno pojasnilo grabštanjskih dogodkov ljubljanske Narodne vlade z dne 18. t. m., ki je razširja ljubljanski korespondenčni urad. To poročilo ostro nasprotuje že dne 17. t. m. v Ljubljano odposlanemu pojasnilu tukajšnje deželne vlade, in na nezasičen način obrača delstva. Skupščina je nato soglasno odobrila ostro protestno noto, ki jo deželna vlada pošlje ljubljanski Narodni vladi, nemško-avstrijskemu državnemu svetu, ki naj jo dostavi ententi, in vrhovnemu poveljništvu ententnih čet.

— **Ogri proti Čehom.** Budimpešta, 20. decembra. (Lj. k. u.) Kakor poroča »Pester Lloyd« so ogrske občine od Galante do Aranvon-Marota sklenili zvezo za boj in odboj, da branijo svoje rojstne kraje zoper Čeha do zadnje kaplje krvi. Vsa čehoslovaška vojska na Zgorjem Ogrskem se zbere v Ruttki, da odkoraka od tam proti Košicam.

— **Prepiri v Nemški Avstriji.** Dunaj, 20. dec. (Lj. k. u.) Po poročilu listov je v eni zadnjih sej državnega sveta prišlo med poslancema Teufelom in državnim tajnikom za vojne zadeve Mayerjem do ostrega spopada, v katerem je Teufel razžalil državnega tajnika. V predzadnji seji nemško-avstrijske narodne skupščine je izbruhnil konflikt med državnima svetnikoma Wolfom in Teufelom. Le-ta je Wolfu očital njegovo postopanje pri nekem glasovanju, na kar je Wolf odgovarjal s psovkami. Teufel je nato poslal Wolfu svoje zastopnike.

— **Ruski delavski in vojaški svet v Petrogradu protestirajo proti pogojem za premirje in mir.** Berlin, 20. decembra. (Lj. k. u.) Wolffoy urad poroča: Nemški revolucionarni delavski in vojaški sveti v Petrogradu so pri zavezniških vladah brezlično protestirali proti pogojem za premirje in mir, naloženim nemškemu narodu po ententi. Ne da bi se razpravljalo o vsebini tega protesta, se more reči, da so nemški narod in nemški vojaški in delavski sveti ne strinjajo s to izjavo, ki jo bo imela ententa kot nov dokaz za delovanje nemških boljševiških agentov v Rusiji.

— **Frankfurtski župan zahteva sklicanje narodne skupščine.** Berlin, 20. dec. (Lj. k. u.) Višji župan mesta Frankfurt am Main je, kakor poroča »Vossische Zeitung«, prepustil državnim uradom, naj skličejo narodno skupščino v Frankfurt am Main.

— **Jofire član francoske akademije.** Pariz, 20. dec. (Lj. k. u.) Včeraj se je izvršilo slovesno imenovanje bivšega francoskega generalisima Joffreja za člana francoske akademije.

— **Stavka tiskarjev v Berlinu.** Berlin, 19. dec. (Lj. k. u.) »Vorwärts« poroča o stavki tiskarjev, da so tiskarji tvrdk Scherl, Ullstein in Mosse zahtevali povišanje tedenske mezde od 79 na 120 mark. Zastopniki tvrdk so jim prvotno ponujali 15 mark tedenske doklade in so zahtevali sprejetje te ponudbe tokom petih minut.

Odgovora niso dobili. Vsled tega današnji jutranji listi niso izšli, ravnotako tudi ne večerniki omenjenih založb.

— **Clemenceau za solidarnost med Italijo in Francijo glede na imperialistične aspiracije.** Bern, 19. decembra. (Lj. k. u.) Dunajski kor. urad poroča: Listi poročajo iz Milana: V pogovoru s socialističnim poslancem Reimondom je ministrski predsednik Clemenceau primerjal italijanske zahteve francoskim glede Metz in Strassburga. Tesna zveza med Italijo in Francijo je nujno potrebna in Italija more pričakovati, da je Francija ne zapusti nikdar. Ako bodo italijanske zahteve zmerne in ako ne bodo kolidirale s pravicami Jugoslovancev, jih bo podpirala ne samo Francija, temveč tudi drugi zavezniki. Vsekakor je Clemenceau opozoril poslanca, da bi Italija bolje storila, če bi prijateljstvo z Jugoslovanci cenila bolj, nego povečanje ozemlja na vzhodni obali Adrije. Ako bi se v teh ozemljih pojavil iredentizem, ne bi trpela samo Italija, ampak vsa Evropa. Radi tega se mora dati prednost poenačenju interesov proti neskončnemu nagonu razširjenja.

— **Italijanski kralj v Parizu.** Pariz, 20. dec. (Lj. k. u.) Agence Havas poroča: Italijanski kralj je v spremstvu ministrskega predsednika Orlanda in ministra za zunanje stvari, Sonnina, dospel semkaj. Na kolodvoru sta jih pozdravila predsednik Poincare in ministrski predsednik Clemenceau. Na poti k ministrstvu za zunanje stvari, kjer bo kralj s svojim spremstvom stanoval, so stale čete v špalirju. Mnogobrojna množica je priredila kralju živahne ovacije. V mestu vihra obilica zastav. Ob šestih zvečer je kralj obiskal predsednika Wilsona. Nato je kralj s svojim sinom odšel k predsedniku Poincareju. Pogovarjala sta se 40 minut. Zvečer je predsednik Poincare priredil na čast kralju in kraljeviču italijanskemu diner, ki so se ga udeležili med drugimi predsednika senata in zbornice, člani diplomatskega zbora, člani kabineta in maršal Joffre.

— **Anatole France Wilsonu.** Anatole France, slavni francoski pisatelj pozdravlja predsednika Wilsona v uvodniku »Humanité« z naslednjimi besedami: Predsedniku Wilsonu, ki je prišel vojno, da zajamči narodom svobodo in da jo vzame industrijalcem ter finančnikom, ki so si pridobili v svetovni vojni ogromne dobičke, in da ustvari na razvalinah kapitalistične in militaristične Evrope Evropo dela in miru! Pozdravljamo predsednika Zedinjenih držav, ki celo v splošni vojni furiji ni izpustil izpred oči vzvišeni cilj in ki hoče podariti vsemu svetu vzvišenost svoje modrosti, ki edino zamore zajamčiti resnična bogastva narodov. Ves svet pozna štirinajst točk, ki jih smatra Wilson v varstvo trajnega mira za potrebne in le pravičen mir more biti trajen. Prva teh točk je podlaga vsem drugim in vsem narodom ga priporočamo ponovno v preudarek. Nanaša se na javnost diplomatskih pogodb. Le tajna diplomacija je vedno rodila novo vojno. Odstraniti te tajnosti, pomeni spraviti s sveta najvažnejše vzroke strašnih vojen. Že pred več kot desetimi leti se je francoska socialistična stranka zaman trudila za odpravo tajne politike, v kateri je videla največjo nevarnost. Svoje želje združujemo v prid zvezi narodov, katere prve vezi je spletel socializem in mednarodno delavstvo. Pozdravljamo Wilsona ne-le kot predsednika volike republike, marveč tudi kot svetovnega državljana.

— **Wilson ugovarja načrtu za izsiljenje miru.** London, 18. decembra. (Lj. k. u.) Reuterjev urad poroča: Predsednik Wilson je izjavil, da je popolnoma neosnovana vest washingtonskega poročevalca ameriškega lista v Parizu, da odobrava predsednik načrt, določen po zvezi za izsiljenje miru. Nikoli da ni, ne posredno, ne neposredno, pritril temu načrtu.

— **Splošna načela naj pridejo do veljave na mirovni konferenci.** London, 19. dec. (Lj. k. u.) V uvodniku piše »Times« o predstojajočih mirovni pogajanjih: Voditelji evropskih demokracij so z eno samo izjemo sprejeli splošna Wilsonova načela. Dasi so se zedinili glede teh načel, je vendar treba še natanko opisati te principe in jih praktično izvesti v vsakem posameznem primeru. Različni znaki kažejo stremljenje, uveljaviti zahteve z zgolj narodnostnega vidika, predno jih preišče konferenca med zaveznički in Zedinjenimi državami, ki se sestane, da se posvetuje o časnihih pogojih za mir. Belgija zahteva vrnitev Luksemburga in delov Holandskega Limburga ter popravek nemških mej in pa levi skalski breg. Italijanski ministrski predsednik menda ne bode pozabil, da bode morala Italija kakor vsi ostali člani entente podvreči svoje zahteve splošnim kriterijem, ki jih bo uveljavljala mirovna konferenca. Nobena država ne sme pri uveljavljanju svojih interesov pozabiti na karakteristične znake teh idej. Stremeti mora za tem, vsak posamezni problem spraviti v sklad s splošnimi načeli, ki jih bo treba na vseh straneh uveljaviti.

— **Španski ministrski predsednik obišče Wilsona v Parizu.** Madrid, 19. dec. (Lj. k. u.) Kakor javljajo listi, je snoči odpotoval ministrski predsednik grof Romanones z dvema uradnikoma ministrstva za zunanje stvari za več dni v Pariz. Po oficiozni noti je predsednik Wilson povabil grofa Romanonesa v Pariz. Grof Romanones ne bo konferiral samo s predsednikom Zedinjenih držav, marveč tudi s francosko vlado in z zastopniki angleške in italijanske vlade o mednarodnih problemih,

ki zanimajo Španko, in o novem svetovnem redu. Potovanje ministrskega predsednika je posebno važno za zunanjo politiko Španske. Vsi časniki so odobravalji to poročilo in izjavili, da je to osebni uspeh ministrskega predsednika.

— **Španska poslanska zbornica odgodena začasno.** Madrid, 17. dec. (Lj. k. u.) Včeraj objavljeni kraljev dekret je začasno odgodil seje kortezov (poslanske zbornice.)

S seje Narodne vlade SHS.

S 36. seje v Ljubljani z dne 18. decembra 1918.

Glede dogodka v Grabštanju dne 15. t. m. je poslala koroška deželna vlada obširno brzojavno poročilo, v katerem zvrča vso krivdo na jugoslovansko vojaštvo. Poverjeništvu za narodno obrambo bo stvar natanko preiskalo, kar zahteva tudi skupna vlada v Beogradu. O zadevi je naznanjen tudi prihod parlamentarja iz Celovca.

Od 1. januarja 1918 naprej morajo vsi politični uradi, sodišča, državna pravdnikstva, poštni uradi, uradi na železniških postajah, orožniške postaje, carinski uradi, stacijska poveljstva, vojaške pisarne, občinski in župni uradi ter šolska ravnateljstva in vodstva naročiti Uradni list in ga plačati.

Na predlog izvršilnega odbora jugoslovanske socialno demokratične stranke se imenuje v komisijo za začasno vodstvo in likvidacijo deželne uprave na Kranjskem odvetnik dr. Milan Korun v Ljubljani, v revizijsko in kontrolno komisijo za revizijo poslovanja bivšega deželnega odbora kranjskega tajnik bolniške blagajne Ivan Kocmur v Ljubljani, v nadzorstvo Kranjske deželne banke Melhior Čobal, ravnatelj konsumnega društva v Zagorju ob Savi, v cenzorski svet Kranjske deželne banke uradnik bolniške blagajne Viktor Zore.

Odvetnikoma dr. Ferolji in dr. Rybaču v Trstu se da pooblastilo, da se dogovarjata z okupacijsko oblastjo o Trstu glede izmenjave blaga med območjem Narodne vlade SHS v Ljubljani in zasedenim ozemljem. V Trstu je na razpolago jedilno olje, kava, čokolada, kakao, riž, petrolej, sol in milo; okupacijska oblast je pripravljena, dovoliti izvoz proti kompenzaciji v blagu, zlasti lesu in premogu. Izvozni družbi lesnih trgovcev »Savi« se dovoli izvoz iglastega lesa v okupacijsko ozemlje proti kompenzacijam in pod pogojem, da gre vsa kupčija preko Narodne vlade; trgovci odstopijo italijansko valuto Narodni vladi, katera kupi v zameno imenovano blago. Kompenzacijo določita sporazumno poverjeništvu za trgovino in obrt in za prehrano.

Vsem aktivnim in vpokojenim slovenskim učiteljem in učiteljicam iz Goriške in Gradiške, ki bivajo v ozemlju Narodne vlade SHS v Ljubljani in niso nikjer zaposleni, se izplača begunska podpora, dokler se jim ne nakaže draginjska doklada.

Odstavita se višji obrtni nadzornik Edgar Astolji in obrtni nadzornik Ludvik Aubell ter se stavita na razpolago Nemški Avstriji.

Obrtnim nadzornikom v VI. činovnem razredu se imenuje začasno inženir Anton Štebi.

V formalnem oziru se sklene, da izvršijo odslovitve uradnikov v smislu naredbe celokupne vlade z dne 18. decembra t. l. glede tujerodnih uslužbencev posamezni poverjeniki v svojih oddelkih sami, ne da bi predlagali odslovitve v skupni seji.

Območje obrtnega nadzorništva za Kranjsko s sedežem v Ljubljani se raztegne na vse ozemlje Narodne vlade SHS v Ljubljani.

Pri vseh obratih, ki stoje pod nadzorstvom obrtnega nadzorništva v Ljubljani, je uvesti institucijo delavskih zaupnikov, s katerimi morajo biti obrtna nadzorništva v najožjem stiku. O notranji uredbi institucije delavskih zaupnikov izide posebna naredba.

Dr. Mihael Vošnjak piše iz Švice, da se tam nahaja 2000 slovenskih emigrantov deloma v slabem gnotnem položaju, in prosi, da se jim da 2000 švicarskih frankov podpore. Podpora se dovoli.

Poverjeništvu za kmetijstvo predlaga primerne korrake, da se dobi zadostno število žrebcev, ki so potrebni za vzdrževanje konjereje. Vsi plemenski žrebci so bili v avstrijski državi erarični in tvorijo sedaj del skupnega premoženja, ki se ima razdeliti potom likvidacije med državo na ozemlju bivše monarhije. Žrebci, ki so bili poprej nastanjeni na Kranjskem, so sedaj deloma v Ormožu; ti se premeste v prihodnjih dneh na Selo pri Ljubljani. Žrebci za Slovensko Štajersko pa v Gradcu; velik del žrebcev, zlasti lipičancev, se nahaja v Pisku in Kladrobnih na Češkem. Prevzetev skupnih erarskih žrebcev (kakih 250) bi obremenila slovenski del države SHS z dobrima dvema milijonoma kron, dasi so ti žrebci vredni dvakrat toliko in jih na drug način sploh ni mogoče dobiti. Letni stroški za vzdrževanje konjereje v slovenskem ozemlju države SHS bi znašali pri varčnem gospodarstvu približno en milijon kron. Narodna vlada odobri prevzete erarskih žrebcev na račun skupne likvidacije avstrijske države proti svojemu obračunu in dovoli denarne svote, ki so potrebne za vodstvo vsega državnega žrebčarstva in za oskrbo in prehranitev državnih plemenskih žrebcev, ki naj preidejo čimprej vsi polagoma v zasebno oskrbo.

Narodna vlada je razpravljala o sredstvih, da se dvigne niveau znanja našega dijaštva, ki je med vojno

zelo pade, in opozarja na potrebo, da se vzame pouk povsod nemudoma s primerno energijo v roke in se polagoma popravi zaostalost v vzgoji mladine. Stavili so se tozadevno konkretni predlogi, ki jih bo poverjeništvu za uk in bogočastje po možnosti vpoštevale.

Za božič in novo leto.

Novoletna voščila sprejema uprava »Napreja« od danes naprej do 30. t. m.; na poznejša naročila se ne bomo mogli ozirati. Zaraditega prosimo vse tiste, ki mislijo dati novoletna voščila v naš list, da to čimprej store.

Naročnikom.

Vse naše naročnike obveščamo, da so nam poštne položnice pošle. Dokler pa ne bo urejena jugoslovanska poštna hranišnica, ne maramo več položnic naročati. Zato prosimo vse cenjene naročnike, da nam za ta čas pošiljajo naročnino po poštni nakaznici.

Dnevne vesti.

K naši časnikarski pravdi s poverjenikom ing. Remcem nam piše prijatelj: V četrikovem »Napreju« pojasnjuje gospod poverjenik inž. Remec nerednosti v svojem uradu in opozarja na svojo »naporno« delovanje, katerega naj bi šele bodočnost ocenila. (Kje in kako, je seveda previdno zamolčal). Za enkrat bi mu bili hvaležni za pojasnilo, zakaj rabi se cenitev in prodajo materiala ljudi a la zidarja Ogrina, ko ima vendar polno izobraženih tehnikov prejšnje deželne in državne uprave za to na razpolago. Zakaj plačuje človeku, ki o sličnih cenitvah niti pojma nima — neglede na »dosežene« prodajne cene — celih 10 odstotkov provizije iz borznega izkupička ter poleg tega še 100 K dnevne nagrade, kakor se mož naokoli baha. Vsaj na to naj bi gospod poverjenika opozoril njegov mladi prijatelj jurist, katerega je v stavbnem uradu naštel kar s plačo letnih 15.000 K in kateri še do danes ne ve, zakaj ga je med tehnikih treba in kaj bi tam delal. Ta prijatelj bi ga tudi lahko opozoril, da poverjenik, če že hoče o svojih čistihih rokah kaj govoriti, ne bi smel zadeve svojih sorodnikov in ožjih znancev, samo milovati, ampak da bi moral to delo drugemu v uradu prepustiti. Tudi način svojega uradovanja (le ustmena povelja in listke, katere je lahko uničiti) bi moral spremeniti. O dunajskih Člutih naj bi v zvezi s svojimi svaki raje ne govoril — nosovi gospodov Pollakov in njih nemškutarjenje sami pričajo, da so njih krstni listi še mlajšega datuma. Da v oddelku gospoda poverjenika še vedno uraduje in masno plačo vleče zloglasni nositelj prejšnjega sistema, stavbni svetnik Geihoffer, omenjamo le mimogrede.

Državna poslovavnica za delo za območje Narodne vlade SHS v Ljubljani je z naredbo, ki je bila včeraj na seji Narodne vlade odobrena, ustanovljena. Besedilo prinesemo prihodnji teden. Naredbo je izdelalo poverjeništvu za socialno skrb.

Podpora za brezposelne. V včerajšnji seji Narodne vlade se je na predlog poverjenika sodruga Antona Kristana sprejela naredba, ki določa podporo za brezposelne. Podpora za brezposelne znaša: za mladoletne do 18. leta 1 K 20 vin., za ženske po 2 K in moške 2 K 50 vin. — za rodbinske člane po 1 K na dan. Besedilo naredbe prinesemo drugi teden. Ta naredba pomeni veliko pridobitev za delavsko ljudstvo!

Odredba glede prispevkov za preživljanje in ameriške podpore! Naša Narodna vlada je v seji dne 19. decembra t. l. izpremenila dosedanj zakon glede teh podpor in izdala novo odredbo, ki določa prispevke za preživljanje in ameriške podpore. Odredbo priobčimo prihodnji teden.

Več ozira na ljudi ali če sme dobivati vajence mezdo? Tajnik ljubljanske krojaške zadrage je očital krojaškemu mojstru P., ker ta plačuje svojim vajencam in vajencem tedensko mezdo do 20 K. Tako očitane je smešno iz dveh razlogov: prvič imamo sedaj veliko draginj in je le malo in pravično, če se olajšujejo življenske razmere bednemu vajencstvu in se mu s tem pripomore do boljše prehrane in večje sposobnosti za delo; drugič je pa plačevanje vajencev tudi moralnega pomena, ker se zbudi v mladini veselje do poklica. Vajencem dajo mezdo že različni poklici, tako tiskarnarji, stavbeniki, tesarji in drugi. In če je rekel tajnik, da je to nepostavno, ni govoril resnico; ako pa ima krojaška zadruga tak sklep, je sklep nemoralen in nima drugega namena kakor pospeševati izkoriščanje vajencev. In to ni prav. Gospod tajnik je baje grozil tudi, da bo mojstra naznanil obrtnemu nadzorniku. Naj poizkusi! Če najde takega obrtnega nadzornika, ki bi mojstra zaraditega kaznoval, bo res čudež, in mi bomo lahko trdili, da je vsa ta družba, ki zagovarja njegovo stališče, do skrajnosti korumpirana in zakrknjena za pametne in moderne nazore do skrajnosti. Kaj pa s tistimi mojstri, ki hranijo in oblačijo vajencstvo? Po našem mnenju store s tem le nekaj svoje dolžnosti!

Mali obrtniki in razsvetljava. Prejeli smo dopis, ki se pritožuje, da so obrtniki dobile le zavoj sveč namesto petroleja. Dopisnik pripoveduje tudi, da je bilo v vojaškem stavbiščnem skladišču pri kolinski tovarni

okolo 800 litrov petroleja in še nekaj drugega blaga, ki se je oferiralo za 25 tisoč kron, kar je pa seveda namenjeno le gotovim osebam. Za posameznike je petrolej, v Židovsko ulico so ga pripeljali kar z avtomobilom, za obrtništvu, za rodbine s šolskimi otroki in za druge sloje, ki krvavo potrebujejo petrolej, ga pa ni. Kaj je temu krivo? Ali malomarnost ali protekcija? Vsekakor je stvar urejena krivično in kje so tisti funkcionarji, ki bi hoteli z vnemo zastaviti tukaj svojo delovno silo? Je res križ s temi novimi vladami, kakor je bil križ s starimi.

Jutri popoldne dospe bataljon 4. srbskega pehotnega polka iz Soluna in 6 srbskih misij spo'lkovnikom Milanom Pribičevićem iz Zagreba v Ljubljano.

Zdravstveno stanje mestne občine ljubljanske za čas od 8. do 14. decembra 1918. Novorojencev 12, mrtvorojencev 1; umrlo je 38 oseb, in sicer 22 domačnov. tujcev pa 16. Za jetiko so umrli 4 osebe (med njimi 2 tujca); za mrtvoudom 3 osebe; za različnimi boleznimi je umrlo 19 oseb, za pljučnico 7, za influenco 5 (med njimi 1 tujec). Kužnih bolezni v tem tednu ni bilo.

Društvo zasebnih uradnikov in uradnic priredi po novem letu plesno šolo za svoje člane. Vabimo vse one člane in članice, ki se je nameravajo udeležiti, k sestanku, ki se vrši jutri, v nedeljo ob 10. uri v restavraciji »Narodnega doma«.

Ljubljanske brivnice bodo na božič do 12. opoldan odprte, na Štefanov dan pa ves dan zaprte.

Soferska šola 2. voj. okrožja SHS v Ljubljani. Pouk v drugem tečaju šoferske šole prične se dne 7. januarja 1919. Vsled odredbe poveljstva avtomobilne čete II. voj. okr. SHS se sprejmejo le oni, kateri so najmanj osem tednov služili pri vojakih. Dotični, ki so se prijavili za II. tečaj, naj prineso seboj dokumente o civilnem poklicu ter uradno spričevalo pristojne oblasti. Sprejetih bo le omejeno število učencev. Nove prijave se za sedaj več ne sprejemajo.

Po avstrijsko! V Radovljici je sedel pretečene dni sodrug K. L. s svojim znancem v gostilni primizi. V političnem pogovoru je sodrug govoril o Pašiču, da ima mož 100 političnih umorov na vesti in je tudi drugače malo zabavljal čez vlado in drugo nepotrebno ropotijo. Pri sosedni mizi z radoljško »inteligenco« popivajoči orožnik je očitno slišal nekaj od pogovora in je, misleč, da smo še vedno v Avstriji, ponoči, ko je sodrug K. L. že spal, prilomastil in udrl v hišo K. L. ter ga aretiral. Do danes še ne vemo, kaj se je s K. L. nadalje zgodilo, vemo pa, da zasluži ta orožnik za svojo službeno gorečnost posebno pohvalo poverjenika notranjih zadev, katerega prav posebno opozarjamo na ta slučaj. O nadaljnem poteku te nad vse zanimive politične aretacije bomo še poročali.

Nečuvane razmere. Pri naših vojaških oblastih vladajo še kaj čudni pojmi o osebni svobodi državljanov ter o pravicah vojaških straž in oficirčkov. Tako se nam poroča, da je pred nekaj dnevi vojaška straža aretirala dva civilista, ker sta bila osumljena nekega prestopka. Civilista sta bila oddana na stajciško poveljstvo in tamkaj službujoči častnik ju je dal odgnati v vojaške zapore, kjer sta sedela, ne da bi ju bil kdo zaslišal, tri dni. Šele četrty dan jih je vojaško pravdništvu, informirano o celi zadevi, izročilo civilnemu sodišču, ki je oba seveda takoj spustilo na prosto. Kolikor nam je znano, pa to ni edini slučaj takega ravnanja od strani vojaških oblasti. Kako se šele mora goditi vojaškim osumljencem! Pričakujemo od poverjenika za narodno obrano, da pristojne faktorje primerno podučí.

Razglas poverjeništvu za promet. Glede izventariranih udobnosti na železnicah za leto 1919 se razglaš vsem železniškim in civilnim uradom ter prizadetim posameznikom sledeče: V sporazumu z vsemi narodnimi vladami bivše Avstrije in s privatnimi železnicami ostanejo vse udobnosti v osebni in blagovni prometu po dosedanjih predpisih v polni veljavi še do 31. marca 1919. Vsi trajni in službeni izkazi za prosto vožnjo ali za vožnjo po znižanih cenah, ki so bili izdani z veljavo do preklica ali do 31. decembra 1918, veljajo torej avtomatično v celotnem ozemlju bivše Avstrije še do 31. marca 1919. Novi izkazi se izdajajo tudi samo za to dobo. Razveljavijo se pa s 31. decembrom 1918 popolnoma: 1. vsi uradni letni prosti listki za uradnike bivšega železniškega ministrstva, generalnega nadzorništvu in poštne oddelka v bivšem trgovinskem ministrstvu na Dunaju; 2. avstrijsko-ogrski zvezni listki; 3. letni izkazi za vožnjo po posebno znižanih cenah za člane bivše avstrijske gosposke zbornice in bivšega železniškega sveta na Dunaju; in 4. trajni vojni izkazi, izdani za čas vojne. Dosedaj predpisane izkaznice in druge tiskovine ostanejo do preklica v veljavi in se dobavljajo jednako ko dosedaj. Izkaznice se podaljšujejo po dosedanjem načinu.

Narodna vlada SHS v Ljubljani, poverjeništvu za finance (Poljanska cesta št. 2) pozivlje v njihovem lastnem interesu vse zadrage (posojilnice), ki niso včlanjene pri nobeni domači zvezi (centrali), da čim preje izkažejo poverjeništvu kolikor zanesljivo mogoče ter ločeno po naslednjih kategorijah (a in b) vse njih premoženje, ki je bilo dne 31. grudna t. l. naloženo a) v avstrijskem vojnem posojilu vseh vrst in misij, b) v drugih državnih papirjih, izdanih od bivše avstrijske

države. Če se stanje dne 31. grudna t. l. brez težkoč ne da ugotoviti, izkazi se to premoženje po drugem, navedenem dnevu kolikor mogoče bližnjem terminu, ta pa v izkazu izrečno označi.

Razpisuje se služba strokovnega in upravnega vodje vsega žrebčarstva v območju Narodne vlade SHS v Ljubljani s sedežem in prostim stanovanjem v žrebčarni na Selu pod Ljubljano in s prejemki tistega činovnega razreda, ki so primerni sposobnosti imenovanemu. Sprejme se le teoretično in praktično v konjarstvu naobrazena in v tozadevnih upravnih poslih praktično izvežbana oseba, ki dobro pozna konjerejske razmere v slovenskem ozemlju. Pravilno kolikovane in opremljene prošnje za življenjepisom naj se vložijo do 1. januarja 1919 pri podpisaneu predsedništvu. — Predsedništvo oddelka za kmetijstvo Narodne vlade SHS v Ljubljani.

Ravnateljem kmetijsko-kemijskega preizkuševališča v Mariboru je imenovan inž. kemik Henrik Mohorčič, asistent na c. kr. kemijskem preizkuševališču v Gradcu ter je oboem iz službe odslovil dosedanega ravnatelja inž. kem. dr. N. Zachariadesa in asistenta inž. kemika K. Czaka.

Razpis službe vodje za veterinarstvo. V službenem področju oddelka za kmetijstvo Narodne vlade SHS v Ljubljani se razpisuje služba vodje odseka za veterinarstvo. Pravilno kolekovane in opremljene prošnje naj se vložijo do 1. januarja 1919 pri podpisaneu predsedništvu. — Predsedništvo oddelka za kmetijstvo Narodne vlade SHS v Ljubljani.

Brezprimerna umazanost. Češka vlada je našo vlado naprosila za prepuščitev 50 če tudi defektnih avtomobilov proti svoječasnemu vračilu. Naša vlada ji je ponudila 50 poškodovanih avtomobilov v zameno za živila. Kakšen vtisk bo napravila ta ponudba v čeških vladnih krogih, na katerih najizdatnejšo moralno in politično pomoč pri mirovni pogodajinih smo navezani, si lahko mislimo. Neglede na to, da je vprašanje, ako so prehranjevalne razmere na Češkem kaj boljše od naših, je treba predvsem pomisliti, da so vozila avstro-ogrške vojske, ki jih je naša vlada na naših tleh zaplenila, skupna last vseh na ozemlju stare monarhije ustanovljenih držav in da so zlasti avtomobili zvečne izdelke češke industrije, ki jih deloma avstro-ogrski vojni erar še plačal ni. Tega vladnega ukrepa se lahko tembolj sramujemo, če pomislimo, da je po krivdi narodne vlade zapadlo ogromno število avtomobilov v plen italijanski vojski in da se je velik del zaplenjenega avtomobilskega parka, broječega nad tisoč voz, pokvaril in postal neporaben vsled neveščega ravnanja — saj se je tedne in tedne vozil z njimi, kdor je utegnil. Na Češkem mora napraviti ta odredba najmučnejši vtisk, saj poznajo dobro naše razmere in od naših ljudi razoroženi in oplenjeni češki vojaki so našo slavo v svoji domovini nedvomno razširili.

Vojni oderuhi še vedno tihotapijo. V svojem listu št. 265 z dne 19. XI. t. l. smo med dnevnimi vestmi objavili pod naslovom »Vojni oderuhi še vedno tihotapijo« članek, v katerem smo trdili, da je g. Franc Šefman, komisijonar Žitnega zavoda, odposlal iz Radohove vasi 2 vagona masti in pšenice proti Trstu, da je to blago zaplenil ubogemu ljudstvu in s tem mislil napraviti dobro kupčijo, da pa so Tržačani poslali korenje, s katerim je bila baje mast in pšenica pokrita, nazaj, dočim so mast in pšenico nekje pospravili. Prepričali smo se naknadno, da so te naše trditve popolnoma neresnične. S tem jih radevolje in lojalno prekličemo, in se g. Francetu Šefmanu zahvaljujemo, da nam je nadaljno kazensko preganjanje odpustil.

Nabiranje za srbsko sročad izborna napreduje. Tako od srca radi niso kmalu darovali naši ljudje, kakor to pot. Celo neimoviti ljudje in posli radi prispevajo. Nabralo se je doslej 2559 kosov perila, oblačil in obutev, ponajveč še novega. Nabiralne pole krožijo po deželi. Narodni sveti organizirajo nabiranje. V denarju je prejel odbor doslej že nad 13.000 kron. Obutve se naroči 8000 parov.

Sestanek društva kmetijskih učiteljev, ki je bil določen na 21. t. m., se je moral preložiti na dan 28. decembra t. l., kar se daje s tem p. t. članom na znanje.

Gorenjski vlaki. Dne 21. decembra t. l. se opusti na progi Jesenice-Ljubljana in obratno mešana vlaka št. 1741, odhod z Jesenic ob 3. uri 11 minut zjutraj, in št. 1770, odhod iz Ljubljane ob 2. uri 52 minut popoldne, ter vozita mesto njih osebna vlaka št. 1721 in 1716. Vlak št. 1721 odhaja z Jesenic ob 5. uri 19 minut zjutraj in prispe v Ljubljano na glavni kolodvor ob 7. uri 36 minut zjutraj; vlak št. 1716 odhaja iz Ljubljane glavni kolodvor ob 11. uri 54 minut dopoldne in prihaja na Jesenice ob 2. uri 31 minut popoldne. — Nadalje se istega dne otvori med postajami Rateče-Belapeč-Kranjska gora pri čuvajnici št. 11 začasno postajališče »Planica« za osebni promet in prtljago do 50 kg teže. Odprava se vrši v vlaku brez vsake do-

klade. Odhod vlakov iz Planice: Ob 8. uri 31 minut dopoldne in ob 6. uri 46 minut zvečer na Jesenice, ob 11. uri 23 minut dopoldne in ob 10. uri 58 minut zvečer v Trbiž.

— **Novi črnogorski list.** Na Cetinju v Črni gori je pričel izhajati novi črnogorski list; odkar je Črna gora zdihovala pod jarmom centralnih obalsti, ni imela nobenega lista. Novi list se imenuje »Ujedinjenje« in izhaja dvakrat na teden.

— **Učiteljem pri Št. Jakobu v Rožu na Koroškem** je imenovan g. Anton Kobentar.

Železničarjem!

Delegacijski zbor železničarjev je sklenil, da se ob vsaki priliki nabira doneske za

== železničarski dom. ==

Ena takih prilik je Silvestrov večer. Sodrugi železničarji naj ob tej priliki nabirajo doneske, ali pa naravnost prirejajo Silvestrovo večere v ta namen.

Doneske za železničarski dom zbira sodrug Josip Ravnik, Selo št. 7, pri Ljubljani.

Vodstvo Splošne železničarske organizacije za Jugoslavijo.

Zadnje vesti.

Sodrug Pittoni o Trstu.

Dunaj, 20. decembra. (Lj. k. u.) »Wiener Allgemeine Zeitung« prinaša razgovor z bivšim italijanskim poslancem Pittonijem, ki je dospel semkaj iz Trsta z neko komisijo, zaradi prevoza italijanskih beguncev v njihovo domovino. Pittoni je z ozirom na okupacijo Trsta po Italijanih izjavil, da bo Trst nehal biti trgovsko mesto, ker nima zaledja, Bodočnost Trsta je odvisna od ustvaritve velike industrije in ladjedelstva. Sedaj je med Trstom in italijanskimi pristanišči živahen promet. Načrt, da bi se Trst internacionaliziral, smatra Pittoni za utopijo.

Begunci ostanejo v svojih bivališčih.

Dunaj, 20. decembra. (Lj. k. u.) »Wiener Allgemeine Zeitung« poroča, da ostanejo jugoslovanski begunci iz Goriškega in drugih po Italijanih zasedenih pokrajin do nadaljnjega v svojih dosedanjih krajih, ker obnovitev teh pokrajin ne napreduje povoljno in ker Italijani jugoslovanske begunce in delavce pošiljajo v Italijo.

Vojaški izgredi v Brnu proti Nemcem.

Brno, 20. decembra. (Lj. k. u.) V zadnjih dneh so češki vojniki hodili po ulicah in trgali napise nemških tvrdek. Predčerašnjim pa je to početje zadobilo večji obseg. Iz Prage prihajajoči vojniki so grozili lastnikom nemških tvrdek in jim razbili vse napise. Ko se je razbijanje nemških napisov nadaljevalo tudi včeraj, so nemški člani upravnega odseka protestirali proti takemu početju. Nato so dobili odgovor, da tukajšnje vojaške oblasti ne morejo vzdrževati miru in reda, ako se ne odstranijo nemški napisi. Zahtevali so od njih, naj se zavzamejo za odstranitev nemških napisov, kar so pa le-ti odklonili. Odposlnastvo nemških članov upravnega odseka in nemškega narodnega sveta je šlo danes k vodji namestništva, dvornemu svetniku Černemu, da protestira proti nasilstvom zadnjih dni. Ako tukajšnje oblasti ne bi bile v stanju, vzdrževati reda, se bodo pritožili pri praški vladi, ki vendar ne more dovoliti, da bi bilo nemško prebivalstvo brez varstva izročeno takim brezvestnim nasilnostim. Ako vodja namestništva ne bi hotel upoštevati te želje, se bodo Nemci obrnili neposredno na vlado v Prago.

Nemci v čehoslovaški vojaški službi.

Praga, 20. decembra. (Lj. k. u.) List »Bohemia« javlja: V Libercu in okolici so že poklicali Nemce v čehoslovaško vojaško službo. Oprostitev, dovoljene po starem režimu, se natančno revidirajo. Kakor doznava »Prager Tagblatt«, se pogajajo Čehoslovaki z zastopniki mesta Ascha o zasedbi tega mesta po čehoslovaških četah.

Novi državni tajnik za zunanje stvari v Nemčiji.

Berlin, 20. decembra. (Lj. k. u.) Na mesto odstopivšega državnega tajnika dr. Solfa je imenovan bivši nemški poslanik v Kodanju grof Brockdorff za državnega tajnika za zunanje stvari.

Stavka nemških rudarjev končana.

Essen, 20. decembra. (Lj. k. u.) Vse stavke rudarjev v ruhrskega okraju so se končale

po pogajanjih, ki so se jih udeležili tudi delavski in vojaški svet v Essenu.

Iz Ukrajine.

Kijev, 20. decembra. (Lj. k. u.) Čete direktorija so zasedle Žitomir in Berdičev.

Protest zoper volitve v konstituantno v pozenski provinci.

Varšava, 20. decembra. (Lj. k. u.) Poljska brzojavna agentura poroča: »Gazeta Poranna« javlja: Noto nemške vlade s protestom zoper pripravljane volitve v konstituantno v provinci pozenski je vzela poljska vlada na znanje.

Umetnost in književnost.

Iz gledališke pisarne. Danes zvečer ob pol 8. Cankarjeva drama »Kralj na Betajnovi« za »C« abonement. — V vlogi Kantorja gostuje Ignacij Borštnik. — V nedeljo popoldne ob 2. se ponovi izvirna Špicarjeva otroška igra »Pogumni Tonček« za »A« abonement. — Zvečer opera »Prodana nevesta« izven abonementa. — V ponedeljek, dne 23. t. m. ob pol 8. zvečer Planquettova opereta »Cornevilski zvonovi« za »B« abonement. — V torek ostane gledališče zaprto. — V praznik se pa izpremeni zadnjič objavljeni repertoar sledeče: v sredo, dne 25. t. m. popoldne ob 2. se ponovi otroška igra »Pogumni Tonček« za »B« abonement. — Zvečer opera »Prodana nevesta« izven abonementa. — v četrtek, dne 26. t. m. popoldne ob pol 3. opereta »Michuljevi hčerki« izven abonementa. — Zvečer ob pol 8. Planquettova opereta »Cornevilski zvonovi« za »C« abonement.

Vsem založnikom naznanjamo, da priobčujemo književna oznanila in ocene izdanih publikacij le, če se vpošlje uredništvu brezplačen recenzijski izvod.

Aprovizacija.

Prodajalcem sladkorja se naroča da odrežejo strankam od kart za milo desne štiri odrezke, ki imajo številko 3, 4, 5 in 6. Odrezki z štev. 1 in 2 naj se strankam vrnejo za nakup pralnih in čistilnih praškov.

Jabolka na rdeče izkaznice B. Stranke z rdečimi izkaznicami B prejmejo jabolka v ponedeljek, dne 23. t. m. in v torek, dne 24. t. m. v telovadnici I. državne gimnazije (nasproti Narodnega doma). Določen je tale red: v ponedeljek, dne 23. t. m. dopoldne od 8 do 9 štev. 1 do 250, od 9 do 10 štev. 251 do 500, od 10 do 11 štev. 501 do 750, popoldne od 2 do 3 štev. 751 do 1000, od 3 do 4 štev. 1001 do 1250, od 4 do 5 štev. 1251 do 1500. V torek, dne 24. t. m. popoldne od 8 do 9 štev. 1501 do 1750, od 9 do 10 štev. 1751 do 2000, od 10 do 11 štev. 2001 do 2250, popoldne od 1 do 2 štev. 2251 do 2500, od 2 do 3 štev. 2501 do konca. Stranka dobi za vsako vsebo pol kg jabolka, kg stane 2 kroni.

Izdajatelj in odgovorni urednik
Josip Petelan.

Tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani.

Išče se

raznašalca ali raznašalko

za raznašati »NAPREJ« v kolodvorskem okraju, kakor tudi nekaj KOLPORTERJEV. — Zglasiti se je v upravi »NAPREJA«.

Uredništvo in upravništvo »Napreja« imata telefonsko zvezo štev. 312.

Dražbeni oklic.

V ponedeljek dne 13. t. m. se bo prodajalo v Smartnem ob Savi (občina Moste) na javni dražbi

14 lesenih barak.

Kupnino bo položiti takoj v gotovini. Začetek dražbe ob 9. uri zjutraj. Komisija se snide ob 3/4 9. uri v Šmartnem pri barakah.

V Ljubljani, dne 17. decembra 1918.

Po nalogu poverjenika za javna dela in obrt
Jelenc, stotnik.

Št. 16.796.

Javna dražba piva.

V pivovarni »UNION« se bo po naročilu Narodne vlade vršila dne 23. decembra 1918 ob 10. dopoldne javna dražba dveh vagonov (100 oziroma 90 sodčkov) po mestnem magistratu zaseženega, v Trst namenjenega

== ogrskega piva. ==

Reflektantje se vabijo.

Mestni magistrat ljubljanski,
dne 20. decembra 1918.

Kupi se popolna oprema za malege

konjiča (ponija)

ter lahek voz, najraje zapravljevček. Ponudbe se prosi na Jos. Zidar, Ljubljana, Dunajska cesta 31.

Predilnica in tkalnica v Tržiču sprejme takoj sposobnega, zanesljiv. in treznega

kočijaža

ki zna s konji dobro in ljubeznivo ravnati ter se zamore pri kočiji in težki vožnji porabiti. Mlademu, krepkemu, oženjenemu možu se daje prednost. Stalna služba je zagotovljena. Vstop takoj. Osebna predstava in ponudba zaželjena.

Republika ili monarhija

aktuelna razprava

od Dušana Glumca, Sarajevo

Cijena K 2.— ili 1 dinar.

Preprodavcima 20% rabata.

Čevlji z gumijevimi podplati

so zopet tukaj. Zadnjič je namreč zaloga surovin pošla.

Cena: moškim čevljem . . K 85⁻-

ženskim čevljem . . „ 73⁻-

ZALOGA ČEVLJEV »PEKO«

Ljubljana, Breg. Peter Kozina & Co. Ljubljana, Breg.

• • • • • Naročila po pošti se ne izvršujejo. • • • • •